

Finansdepartementet
103 33 Stockholm
Er referens Fi2018/02661/FPM

En ny reglering för tjänstepensionsföretag

Arbetsgivarverket har anmodats att lämna skriftliga synpunkter på förslagen i promemorian "En ny reglering för tjänstepensionsföretag". Arbetsgivarverket begränsar sitt yttrande till att avse frågor av arbetsgivarpolitisk karaktär.

De mycket långa åtaganden, risker och förhållanden som råder på tjänstepensionsområdet är speciella. Arbetsgivarverket välkomnar därför en reglering som är tänkt att beakta tjänstepensionens särart, men anser att förslagen som presenteras i promemorian i för liten utsträckning tar hänsyn till de synpunkter som parterna på det statliga avtalsområdet tidigare framfört.

Arbetsgivarverket är framför allt kritiskt till det *utökade kapitalkrav* som föreslås i promemorian och som riskerar att leda till en avsevärt lägre tjänstepension i framtiden. Ett införande av ett utökat kapitalkrav innebär att tjänstepensionsföretag tvingas att placera en allt för hög andel av sitt kapital i säkra tillgångar som långsiktigt förväntas ge en lägre avkastning och därmed en lägre tjänstepension.

Det finns också en risk att förslagen på sikt innebär att den traditionella pensionsförsäkringen försvinner. När kravet på tillgångarnas storlek i relation till värdet på de utställda garantierna blir för stort riskerar den garanterade återbäringen att minska eller helt försvinna till förmån för mer osäkra fondalternativ. Det betyder i sin tur att risken flyttas från tjänstepensionsföretaget till individen själv.

Den allmänna pensionen har minskat i betydelse samtidigt som tjänstepensionen blir allt viktigare för den enskildes försörjning efter arbetslivet. En sådan utveckling gör att värdet av en trygg pension med skäliga garantier blir viktigt. Om den enskilde bedömer att den allmänna pensionen blir alltför svag samtidigt som de trygga alternativen ger en för liten utdelning, kommer det att öka individens benägenhet att ta allt större risker för att upprätthålla en rimlig nivå på sin totala pension.

Ett ökat kapitalkrav kan också få mer långtgående effekter på samhället. Kravet kan leda till att svängningarna på kapitalmarknaderna förstärks och att så kallade procykliska effekter uppstår i tider av instabila kapitalmarknader. Negativa spiraler på kapitalmarknaderna riskerar inte bara att försämra tjänstepensionerna utan kan också få stora skadliga effekter på den reala ekonomin. Att kapitalkravet både regleras i lag och fastställs till en viss nivå gör dessutom att den flexibilitet som i dagens modell gjort det möjligt att hantera och parera eventuella negativa spiraler på kapitalmarknaderna försvinner. Arbetsgivarverket anser generellt att detaljstyrningen

i förslagen är för stora och att de leder till en onödigt stor administration med ytterligare kostnader som följd.

Det är grundläggande att försäkringsföretag kan stå för sina åtaganden. Som statlig arbetsgivarföreträdare ser Arbetsgivarverket med största allvar på risken för att hamna på obestånd. Det är våra medlemmar och de statsanställda som skulle få ta konsekvenserna vid en sådan händelse. De nya förslagen riskerar dock att i allt för stor utsträckning förskjuta den nuvarande balansen från vad som kan bedömas ge bästa nytta för spararen till en ökad kostnad som leder till lägre framtida pensioner. En förutsättning för att parterna i framtiden vill avsätta premier till en kollektivavtalad tjänstepension är att det inte blir för dyrt i förhållande till vad förmånen ger. Om det i framtiden blir dyrare att uppnå samma förmån så kommer parterna med all sannolikhet att överväga om förmånen ska vara kvar.

Istället för det system som föreslås i promemorian vill Arbetsgivarverket se ett system som i större utsträckning liknar det så kallade trafikljussystemet som idag används som tillsynsverktyg av Finansinspektionen. Systemet är väl balanserat och har fungerat mycket bra. Kraven på riskbuffertar har visat sig vara fullt tillräckliga även under tider av mycket svår finansiell oro.

Arbetsgivarverket ser heller ingen anledning till att införa en reglering som går längre än det EU-direktivet kräver. Till skillnad från situationen i flertalet andra europeiska länder har Sverige mycket starka och stabila tjänstepensionsföretag. En situation som till stor del beror på den svenska arbetsmarknadsmodellen där de svenska kollektivavtalsparterna är med och tar ansvar för tjänstepensionssystemet bland annat genom att ställa krav på kostnadseffektivitet och rimliga villkor. Merparten av vårt pensionskapital finns i icke-vinstdrivande ömsesidiga verksamheter som parterna ansvarar för. Det finns inga externa vinstintressen utan spararna garanterar sig själva som kollektiv och erhåller ett överskott. Det är också viktigt att företag som verkar med säte på den svenska marknaden kan verka i konkurrens på samma villkor som företag med säte i andra EU-länder.

Arbetsgivarverket avstyrker förslagen om ett kapitalkrav som det är formulerat i denna promemoria. I övrigt har Arbetsgivarverket inga synpunkter på förslagen.

Beslut i detta ärende fattas av generaldirektör Eva Liedström Adler. Vid den slutliga handläggningen deltog kommunikationschef Lars Andrén, biträdande förhandlingschef Matilda Nyström Arnek och chefsekonom Roger Vilhelmsson, föredragande.

Eva Liedström Adler

Roger Vilhelmsson